

נושא:	פרוטוקול ישיבת ועדת: ועדת איכות הסביבה	מס' ישיבה: 2/2019
נערך ביום:	30/4/2019	אסמכתא: 460044
נוהל ע"י:	עילאי הרסגור-הנדין, יו"ר הוועדה	נרשם ע"י: רחל גבריאל
שמות חברי הוועדה הנוכחים:	עילאי הרסגור הנדין – סגן ראש העיר ויו"ר הוועדה עו"ד עדי לוי סקופ- חברת מועצה פנחס כהנא- חבר מועצה אורן וולשטיין- מ"מ ס. מנהל אגף איכות הסביבה, מזכיר הוועדה אבי מוגרבי- נציג עמותת אזרחים למען אויר נקי איציק מנהיימר- נציג מטה המאבק לבינוי שפוי ד"ר אור קרסין- משקיפה יניב בלייכר- יועץ סגן ראש העיר	
שמות חברי הוועדה שלא נכחו:	דני הרוש- סגן ראש העיר	
שמות מוזמנים שנכחו:	אורן תבור- מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה בשרון מיכל בן הרוש- מנהלת רשות החניה והפיקוח העירוני לאה מנסור, איריס ברלס, שרון אורן-אברהמי, לימור ארמי, ערן ורנר- צוות אויר נקי ועד השכונות הירוקות	
תפוצה:	משתתפים, רכז/ת ועדות העיריה, סגן מבקר העירייה	

סדר יום:

1. מפגעי ריחות ממפעל בראון
2. מטרדי ריחות לולים בשכונות האוניברסיטה וגני השרון
3. הסמכת פקחי עיריית כפ"ס לאכיפת חוקי הגנת הסביבה, בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים)

עיקרי דברי המשתתפים:

1. מפגעי ריחות ממפעל בראון-

עו"ד עדי לוי סקופ: מפעל בראון מבחינתנו מהווה מגה מפגע לתושבי השכונה, ריח בלתי נסבל לאורך כל שעות היום. צוות אויר נקי פועל במשך 6 שנים בניסיונות בלתי פוסקים בשיתוף גורמי העירייה להביא להפסקת פעילות המפעל. ראש העיר רפי סער הכריז שאין מקום למפעל בראון במקומו הנוכחי. יש לנקוט בכל האמצעים לאכוף נושא זה בכל ההיבטים. הוועדה נדרשת לסייע במציאת פתרון ושתהייה רתומה באופן מלא לעניין זה.



לאה מנסור : סקירה והצגת נושא מטרדי הריח וזיהום האויר בשכונות הירוקות- מפעל בראון מייצר תערובת לבעלי חיים משנת 1992. המפעל עובד 20 שעות ביממה ומייצר 12,000 טון תערובת בשנה. במרחק של כ-250 מטר מהמפעל ממוקמים מבני מגורים, בתי ספר ואשכולות גני ילדים. משעות הבוקר המוקדמות המפעל פולט ריחות רעים למשך כל שעות היום.

שלבים בטיפול במטרדים :

- א. החל משנת 2011 עם אכלוס השכונה הירוקה החלו תלונות בקרב התושבים על ריחות רעים מכיוון המפעל. עם התגברות תלונות התושבים, בשנת 2012 הוקם צוות מאבק ראשוני של תושבי השכונה לטיפול בנושא ונערכו מפגשים ראשוניים וסיורי שטח עם גורמים מהעירייה. בשנת 2013 לאחר הצטברות של מאות תלונות, העירייה שוכרת יועצת מומחית לנושא מטרדי ריח ומערבת בעניין זה את המשרד להגנת הסביבה.
- ב. במאבק משותף של העירייה והתושבים, בשנת 2014 מתחיל הליך משפטי מטעם העירייה באמצעות עו"ד פרישטיק להביא לשלילת רישיון העסק של המפעל. את הבעלים מייצג עו"ד אריה נייגר ומגיש תביעה כנגד העירייה. תושבי השכונה נכנסים כצד בתביעה כנגד המפעל. בחודש מאי 2015 המשרד להגנת הסביבה מכיר במפעל בראון כגורם למפגע ריח בלתי סביר. תושבי השכונה בשיתוף עם העירייה השתתפו בשידור כתבה בגל"צ והעיתונות המקומית פרסמה כתבות רבות בנושא. כמו-כן משרד הבריאות הוציא מכתב אזהרה למפעל. באוקטובר 2015 מפעל בראון מסיים התקנת מערכת פלסמה קרה לטיפול במפגעי הריח עפ"י דרישות המשרד להגנת הסביבה ומתחיל ביוזמתו הליך של גישור. ביהמ"ש ממנה מגשר ובעלי המפעל מסכים לפינוי המפעל. התושבים והעירייה מכינים מתווה לפינוי.
- ג. באפריל 2016 הבעלים של המפעל מפסיק את הגישור ומחליף את עורכי הדין שמייצגים אותו (ל.ש. הורוביץ). ההליך המשפטי נמשך והבעלים מבקש בבהמ"ש לחקור את התושבים ומאשים אותם בשקרים ומפסיד בשלב זה של התביעה. אביב 2016 – תושבים מוועד השכונה נציג העירייה עולים לשידור בכתבה מיוחדת בגלי צה"ל. באוגוסט 2016 – גזר דין במשפט- בראון זוכה ולא נדרש לשלם פיצויים. רישיון העסק מוחזר למפעל למפרע בשל כשלים מנהליים בהליך השלילה בלבד, על אף העובדה שהמפעל ממשיך לגרום למפגעי ריח. בספטמבר 2016 נפתח ביה"ס לאה גולדברג ועוד מתחמי גני ילדים. כמות התלונות בקרב התלמידים, הצוות החינוכי וההורים גדלה. תלמידי בתי הספר וגני הילדים סופגים את עיקר מפגעי הריח במהלך שעות היום. עונת הסתיו והחורף 2016 – כמות הדיווחים על ריחות עולה.
- ד. 2017-2018 – מאבק התושבים נמשך במגעים עם העירייה. המשרד להגני"ס שולח סיורים לביצוע ביקורות לעמידת המפעל בתנאי הרישיון. לטענת התושבים אין אכיפה מספקת. באוגוסט 2017 – נמצא גז פורמאלדהיד בפליטות הארובות שעומד ברמת התקן. בספטמבר 2017 – התושבים ממשיכים לדווח ובאפליקציית "סמלי" עולה כמות הדיווחים למאות מדי חודש. באוקטובר 2017 – התושבים מגישים תביעה ייצוגית באמצעות עו"ד חיצוני שפונה אליהם. בנובמבר 2017 – מתקיימת הפגנת ענק בהשתתפות כ-350 תושבים מבוגרים וילדים וכן נציגי העירייה. מתפרסמות כתבות רבות בעיתונות.
- ה. הסבל מתגבר ומטרדי הריח וזיהום האויר נמשכים. המשרד להגני"ס מצהיר "שיפעל באמצעים העומדים לרשותו". בנובמבר 2017 – בעלי המפעל מכחישים את טענות התושבים. "יודגש כי מכון התערובת אינו גורם למפגעי ריח, התלונות הן תלונות שווא". מאז 11/2017 התושבים מפעילים לחץ ודורשים ניטור אויר ומעלים חשדות לזיהום אויר. ביולי 2018 – נמצא בניטור בביה"ס לאה גולדברג גז פורמאלדהיד בערך פי 7 מערך היעד הבריאותי המומלץ. משרד הבריאות מוציא מכתב אזהרה. העירייה שוכרת יועץ סביבתי להכנת דוח ניתוח של ממצאים.



הערה של אורן תבור: ערך יעד בריאותי מתייחס למדידות שנערכות לאורך זמן.

1. 2018 – בבדיקות חוזרות מתגלות חריגות ברמת גז הפורמאלדהיד. (יש לציין כי ביום שבוצעה הבדיקה דווח על סרחונות קשים). מקור הזיהום לא אותר ומתגלה חוסר התאמה עם ממצאי הגלאים הקיימים. בדצמבר 2018 – השבתת לימודים חלקית במוסדות החינוך בשכונה הירוקה. הורי ביה"ס לאה גולדברג דרשו השבתה עד למציאת פתרון. 12/2018 – היועץ הסביבתי מגיש חוות דעת חלקית ולא אינטגרטיבית והמלצות שוליות.

2019- נערכים דיונים נוספים עם גורמי העירייה, היחידה האזורית לאיכות הסביבה והמשרד להגנ"ס. התושבים מבקשים ביצוע ניטור קבוע בשכונה.

מרץ 2019- ראש העיר מקיים פגישה רבת משתתפים עם גורמים מהמשרד להגנ"ס ודורש פתרון.

אפריל 2019 – הוכשר צוות מריחים מהיחידה האזורית לאיכות הסביבה.

עדכון של אורן וולשטיין: הוקם צוות מריחים של הפיקוח העירוני והיח' האזורית לשם ביצוע ביקורות וסיורים יזומים לאיתור מפגעי ריח בשכונה עפ"י תוכנית סדורה בנוסף לפניות התושבים. דוחות הממצאים יועברו למשרד להגנ"ס.

עו"ד עדי לוי סקופ: ניטור קבוע לפורמאלדהיד לא קיים כיום בשוק. הבדיקות של רד-גרין לא נמצאו אמינות. קיים חוסר הלימה לתלונות התושבים.

התקבלו 2 הצעות חדשות לביצוע דיגום רציף לפורמאלדהיד. יש לתקף זאת מול המשרד להגנ"ס. ערוץ נוסף שנבדק, הוספת תנאים לרשיון העסק בנושא החזקת חומרים מסוכנים בתהליך הייצור. החשש הגדול הוא שלא ידוע מה נפלט בתהליך הייצור.

לאה מנסור: ההסכמה היא שיש מפגעים והמקור הוא מפעל בראון. יש שינויים ברמות המפגעים. המפעל התקין את כל הפתרונות הטכנולוגיים האפשריים הקיימים בשוק ועדיין יש פליטות של ריחות רעים. ראש העיר הצהיר שאין מקום למפעל בקרבת אזור מגורים ויש לפעול לסיום פעילותו במיקומו הנוכחי. לא הוכח מעל לכל ספק מהו מקור הפורמאלדהיד ומה הנזק שעלול לגרום, מהי השפעתו.

איציק מנהיימר: כתושב שכי' הדריש בסמוך למפעל "טבע", אנו רואים שהרשויות לא מצליחות לתת פתרון סביר בזמן נתון. החברות מהתלות בכל הרשויות, הצעדים לא מביאים לפתרונות. המשרד להגנ"ס הוא הגורם האחראי לנושא ולרשות אין זכות להיכנס למפעל ולאכוף את נושא מפגעי ריח. רואים שהמדיניות להקים שכונות מגורים ליד מפעלים אינה ישימה. בתוכניות המתאר לא רואים הגבלה של הקמת מפעלים מזהמים. מקרה בראון ידוע והעירייה לא מסוגלת לאכוף. מה פעילות העירייה כדי לאתר את מקור החומר פורמאלדהיד?

פנחס כהנא: המפעל היה קיים לפני הקמת השכונה. העירייה לא צריכה להתיר הקמת שכונות מגורים ליד מפעלים מזהמים. צריך לאכוף זאת בזמן התכנון. העירייה עכשיו עומדת להקים קאנטרי. אם המפעל מסוכן ועובד לא צריך לאשר היתרי בנייה חדשים.

עילאי הרסגור-הנדין: אין עכשיו היתרים חדשים.

עו"ד עדי לוי סקופ: מפעל בראון לא הוגדר כמפגע בזמן הקמת השכונה. הרשות לא יכולה לא לאשר היתרי בנייה.

ד"ר אור קרסין: מה אתם מצפים מהעירייה?

ערן ורנר: חוק אויר נקי לא מספיק חזק כדי להגדיר את מפגעי הריח. הוועדה צריכה לתת כלים לעירייה איך לחוקק חוק עזר עירוני בנושא מפגע ריח.

עילאי הרסגור-הנדין: הנושא ייבדק בהיבט המשפטי.



עו"ד עדי לוי סקופ: מבקשת לציין שזאת הפעם הראשונה שכל הנהלת העירייה היתה בפגישה שהתקיימה במשרד להגנת הסביבה.

אורן תבור: שני נושאים נבדקים במפעל- הפורמאלדהיד – יש מקורות רבים של החומר באזור מגורים. החומר יכול להיפלט מכל דבר, גם מריהוט. במספר סיורים במפעל נבדקו פליטות מחומרים. במהלך חודש מרץ בוצעו מדידות. עפ"י התוצאות אפשר לבדוק אם המפעל עומד בתנאי הרישיון. צוות המריחים מבצע מדידות פעם בשבוע. ארבעה אנשי צוות מהיחידה האזורית עברו הסמכה. מבצעים סיורים בשכונה. בשני הסיורים הראשונים לא הובחנו מפגעי ריח. אתמול הובחן מפגע ריח. השאלה היא – כמה הריח מטריד? הסיורים היוזמים הם פעם בשבוע בנוסף לבדיקות עפ"י פניות תושבים.

פנחס כהנא: כשאישרו את בניית בית הספר, האם בדקו את נושא מפגעי הריח?

ערן ורנר: בוועדה המחוזית בדיון על הקמת השכונות, המשרד להגנת הסביבה התריע על נושא מפגעי הריח.

אורן תבור: בנושא הוולדיזציה- צריך לבדוק אם תוצאות הבדיקות מקובלות על המשרד להגנ"ס. רד-גרין אין לה אישור מבחינת המשרד להגנ"ס.

עילאי הרסגור-הנדין: חשוב שנושא זה נדון בוועדה לגבי המצב הנתון.

שרון אורן-אברהמי: אין ניטור קבוע בשכונה. זה קו אדום שחייבים לבצע ניטור קבוע.

לימור ארמי: בבי"ס לאה גולדברג מתמודדים כל יום עם פניות הורים ותלמידים. אין מענה לתת להורים. אין תשובה אמיתית שזה לא מסוכן. התחושה שההתנהלות לא מספיק מתקדמת. התחייבנו לסגור את ביה"ס ולשבות. עצרנו את ההשבתה על מנת לתת אפשרות לעירייה לבצע פעולות נוספות.

עו"ד עדי לוי סקופ: עדיין לא נמצאה חברה שיכולה לבצע את הבדיקה הרציפה שיש לה תיקוף.

עילאי הרסגור-הנדין: רוצים לקדם שיתופי פעולה עם ערים אחרות לתיקוף הבדיקות.

איציק מנהיימר: 1. יש לבדוק משפטית שיהיה חוק עזר עירוני לסגור את המפעל. 2. יש למצוא אמצעי ניטור תקפים משפטית.

פנחס כהנא: יש להעביר לדיון המועצה את החלטות הוועדה. הוועדה היא פורום שיקבל החלטות. הצעה, התנגדות למתן היתרי בנייה חדשים.

עילאי הרסגור-הנדין: אין אפשרות למנוע אישור היתרים לבנייה.

- החלטות:**
1. הוועדה תבדוק האם ניתן לקדם חוק עזר עירוני מחמיר יותר בנושא מטרדי/מפגעי ריח.
 2. הוועדה תנחה לקיים שיתוף פעולה עם ערים אחרות, לבדוק מה נעשה ברשויות אלה ולפעול למאבק משותף בעניין מפגעי ריח וזיהום אויר.
 3. הוועדה מבקשת לבחון את 2 ההצעות לניטור קבוע ולהציג בישיבה הבאה, מה התקדם מול החברות המציעות.

פנחס כהנא: מבקש שהוועדה תמליץ לא לאשר היתרי בנייה חדשים לפני פתרון הבעיה.

עילאי הרסגור-הנדין: אין סמכות לוועדה זו. נמשיך בישיבה.

2. מטרדי ריחות לולים בשכונות האוניברסיטה וגני השרון

עילאי הרסגור-הנדין: מטרד ריח מאד לא נעים מהלולים, ריחות מאוד חריפים שלא מאפשרים לתושבי השכונות לחיות חיים נורמליים. הריחות באים משטח צופית.



אבי מוגרבי : אני תושב שכ' האוניברסיטה מלפני שנתיים ולא ידעתי על הבעיה. מרגע שעברנו לשכונה נחשפנו למפגע הריח, איתרנו את מקור הריח שהיה ידוע לתושבים. התלוננו למשרד להגני"ס/המשטרה הירוקה על מפגעי הריח ממשק יעקובובסקי.

באוקטובר האחרון בפגישה עם המשרד להגני"ס הצגתי את הבעיה שהיתה מוכרת. ללולים אין רשיון עסק. ערבנו את תושבי שתי השכונות וגם התקשורת המקומית היתה מעורבת. בוצעו בדיקות ע"י מריחים של המשרד להגני"ס.

אורן וולשטיין : מקרה הלולים מוגדר כמפגע. היועץ המשפטי של העירייה שלח מכתב לתובע החיצוני של מועצת דרום השרון וביקש התייחסות לגבי הטיפול בנושא הלולים של משק יעקובובסקי. ללולים אין רשיון עסק.

אורן תבור : יש מחזוריות בהופעת מפגעי הריח בגלל המחזוריות בטיפול בעופות הלולים. פה מדובר במפגע והמשרד להגני"ס מטפל בנושא באפיק המשפטי.

אבי מוגרבי : הועבר חומר לתובע של מועצת דרום השרון להגשת כתב אישום. המשרד להגני"ס לא מקדם את הטיפול בנושא. עכשיו אנו נכנסים לתקופה קשה, עונת הקיץ. צריך לטפל בזה בהקדם. בעונה שעברה עזבתי את העיר עם משפחתי בגלל מפגעי הריח. אני מבקש מהוועדה להפעיל את הגורמים הפוליטיים, ראש העיר/חברי מועצה.

עילאי הרסגור-הנדין : לצערנו אנו רואים כאן זריקת אחריות. לא מנסים למצות את הדין עם בעל העסק.

איציק מיינהמר : אנחנו תלויים במשרד להגני"ס שגורר רגליים. למה עיריית כפר-סבא לא תובעת את בעל העסק?

אורן וולשטיין : הנושא נבדק ואין לעירייה סמכות להגיש תביעה!

אבי מוגרבי : ניסינו לפעול מול מנכ"ל העירייה ונאמר לנו שהעירייה לא יכולה ולא תעשה זאת. לבעל העסק אין רשיון ואין היתר בנייה והעסק מוגדר כגורם למפגעי ריח.

עילאי הרסגור-הנדין : הוועדה תבקש מהיועמ"ש העירוני לנקוט בהליכים משפטיים כלפי מועצת דרום השרון.

ד"ר אור קרסין : צריך לעורר את מודעות הציבור, לא רק להתמודד עם הנושאים הקיימים, אלא להיות מודעים לנושא הסביבתי בכלל. הנושא צריך לעבור למישור פוליטי-ציבורי. אתה כסגן ראש העיר יכול להשתמש בכוח שלך להעלות את חוסר הסבלנות לגבי אישור היתרי הבנייה. חשוב לעשות שימוש במודעות הציבור ובחשיבה אסטרטגית לקשור את כל הנושאים, לגייס את התושבים ולהעלות את המודעות לאיכות החיים.

עו"ד עדי לוי סקופ : תושבי השכונות נאבקים כבר שנים בשיתוף עם העירייה. יש הבנה בסיסית של התושבים שהמפעל מהווה מפגע. צריך לבדוק שיתופי פעולה עם רשויות אחרות.

3. הסמכת פקחי כפ"ס לאכיפת חוקי הגנת הסביבה, בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים)

יניב בלייכר : חוק הרשויות המקומיות לאכיפת חוק הגנת הסביבה. בכפר-סבא יש אפשרות לאכוף את חוקי הגנת הסביבה בשני נושאים. מיכל תפרט.

מיכל שין בן הרוש : האכיפה בעיריית כפר סבא עפ"י חוק הגנת הסביבה מבוצעת בשני נושאים בלבד :

א. חוק שמירת הניקיון- השלכת פסולת בנייה.

ב. חוק פקודת היערות – הגנה על היערות ועל העצים בעיר.

בסמכות פקחי העירייה להגיש כתבי אישום בנושאים אלה, יתר סעיפי החוק נאכפים עפ"י חוקי העזר העירוניים. הקנסות עפ"י חוק הגנת הסביבה גבוהים יותר מאשר בחוקי העזר העירוניים.

הסמכה לאכיפה סביבתית בנושא מפגעי ריח, עדיין אין לפקחי העירייה.



יניב בלייכר : יש חוקים רבים להגנת הסביבה שהפקחים לא מוסמכים לאכוף וצריך לפעול להסמכתם.

מיכל שין בן הרוש : מציינת שיש לבדוק את נושא הסמכת הפקחים מול היועמ"ש העירוני.

אורן וולשטיין : יש לבדוק גם ברשויות אחרות, מה האפקטיביות מבחינת אכיפה סביבתית עפ"י חוקי עזר עירוניים.

פנחס כהנא : בנושא משמר האילנות, בנושא פקודת היערות, מבקש לבדוק אפשרות שיקבלו הסמכה לאכיפה בנושא. ונושא פרחי הבר- הגנת הצומח, אכיפה גם בנושא זה.

עילאי הרסגור-הנדין : הסמכות היא רק לעובדי העירייה. אחרים יכולים לשמש כנאמני סביבה ללא סמכות לאכיפה.

חוק הגנת הצומח בנושא פרחי הבר יעלה לדיון בישיבה אחרת של הוועדה.

מבקש לבדוק אפשרות לאירוח הוועדה ביחידה האזורית לאיכות הסביבה ברעננה.

חתימת מזכיר הוועדה

חתימת יו"ר הוועדה